

Pisemce gre včasih po pošti, največkrat ga pa nosi golobček ali ribica:

»Pisemce zavrnam
in ga na pošto dam,
naj se vozi ali nosi,
in tebe, srček, za odgovor prosi.«

»Ko ta pisemček končam,
ga belmu golobčku v kljunček dam,
da ga nese čez hribe, doline,
čez ravno polje,
oh tam, kjer prebiva moje srce.
Naj ne pride pred nazaj,
da mi prinese novega kaj.«

Ali pa:

»Ga ribici podam,
naj splava ž njim v isti kraj,
kjer je moja ljubica zdaj,
da bi se ljubeznivo nasmejala,
ko bode to pisemce brala,
in meni zvesta ostala
in odgovor dala.«

Kakor je razvidno, je v vseh teh verzih le malo poezije. Kar je ostalo iz starih lepih časov, je oblika pesmi, verz in rima, vse drugo je minilo, najbrže za zmerom.

Dr. J. Šilc.

Gustav Falke.

(Rojen 11. januarja 1853 v Lübecku, umrl 8. februarja 1916 v Hamburgu.)

Radi tega, ker so se naši časopisi spomnili v širokem obsegu obletnice Bismarckove smrti in ker sem o smrti zgoraj imenovanega brač v nekem hrvaškem dnevniku poldrugo vrstico, a se zanimamo za to, kaj je in oblači ter govori zadnji general kake angleške ekspedicije, in ker je bil tudi Falke eden velikih Nemcev, par besed o njem.

Bil je zelo močna pesniška osebnost med modernimi nemškimi liriki. Na to pot je stopil pozno. Bil je

knjižarniški pomočnik in je kot tak prepotoval več nemških mest; slednjič je postal učitelj glasbe v Hamburgu. Glasba ga je vzbudila k poeziji; Liliencron, ki je nanj spočetka zelo vplival, je postal njegov vodnik, učitelj in prijatelj. Razvoj se je vršil nenavadno hitro — vse njegovo življenje, kar se je zavedel, je bilo v delu, v pesmih. On ne govori, ampak dá občutiti. Mrtvi naravi vdahne življenje. Iz duše stvari se glasi večina njegovih pesmi, občutje globokih tajnosti, prisluškovanje nemega govora. Pesnik moli in se umiri. Zameta udobnost in hoče dela, rasti, izpopolnjevanja v notranjost. Njegova poezija je polna gracioznosti; priljubljena figura mu je smrt, a vendar gleda z jasnimi veselimi očmi v svet. Gorko zadovoljstvo in humor čistega in bogatega srca. Ustvarjajoča fantazija, ki je sama iz sebe.

Jezik vpliva na bralca sugestivno. Forma mu ni bila edini cilj: vsako občutje ima lastno, neločljivo formo.

Pisal je v verzih in prozi — a smatrati ga moremo v prvi vrsti le za pesnika. Zbirka »Mynheer der Tod« je v obliki nekoliko pod Liliencronovim vplivom, toda bistvo je že tu njegovo. Dozorel in našel se je v »Tanz und Andacht«, mirnejši in čustveno bolj poglobljen je v »Zwischen zwei Nächten«. Zbirka »Neue Fahrt« je bila znak padanja, a knjigi »Mit dem Leben« in »Hohen Sommertagen« sta velik korak v nova spoznanja, čiste bolestenohrepeneče ljubezni, polne odpovedi.

Pisal je tudi za otroke; te pesmi so ljubke, naravne, polne otroškega humorja. Znani sta knjigi »Katzenbuch« in »Vogelbuch« — posebno je ljubil ptice. Zadnja knjiga je v narečju (plattdeutsch) pisana »En Handvull Appeln«; za otroke je sploh pisal večinoma v narečju.

Dejal je: »Nekaj je bilo že od mladosti v meni in je ostalo do zadnjega dne: Skrivnost nasmeh, tiha radost in čudovito upanje na nekaj, kar mora še priti. S temi tremi tovariši se dobro potuje.«

France Bevk.

Drobiž.

Odlomki iz pisem.

Ti si mi le preveč bojevit, preljubi moj. Na vsak način hočeš polemizirati s »Slovanom« zaradi tistih, recimo, neukusnosti, ki jih piše. Meni se to ne zdi tako potrebnost in mnogo rajši porabim »Dom in Svetove« strani zato, da kdo kaj dobrega napiše nanje, nego zato, da pove, kako slabo pišejo drugi. Kaj bi se prerekli? Saj se z mnogimi niti razumeti ne moremo, kaj da bi se sporazumeli! Mnogo besed leti med nami sem in tja in imajo pri Tebi ves drugačen pomen, kot pri Tvojem zoprniku. Če Ti praviš »slovstvo«, misliš s to besedo nekaj bistveno drugega, nego Tvoj nasprotnik. Termin niso termini. In še mnogo važnejših besed bi morali rabiti, ki imajo med nami različen pomen. Kar je Tebi sol zemlje, je njim neumnost in v posmeh. In če Ti praviš, da je »avtonomna umetniška individual-

nost« humbug in da stori slovstven zločin, kdor — v imenu kakršnegakoli gesla — dá vsakemu svobodo, da piše, kar se mu ravno prav zdi, Te tisti človek, s katerim polemiziraš, ne bo razumel. Njemu se zdi svoboda mišljenja predpogoj kulture, medtem ko si Ti uverjen, da je pamet važnejša kakor kultura. Ne, ne, s tako polemiko ni nič. Tu gre za veliko večje stvari, ki s silogizmi niso opravljene; dokazati se dá vse, kar je res, ni pa mogoče z dokazi napraviti iz literata dobrega pisatelja. Tudi preveriti ga ni mogoče, naj molči; kajti literat ravno potrebuje hrupa zunanjih polemik, da začne nanovo govoriti, ko mu tihota srca ne narekuje nobene besede več. Ko bi tisti človek, ki se ti zdi kulturni škodljivec in ki to tudi gotovo je, vsaj toliko ljubil resnico, kolikor ljubi škandal, bi bila stvar druga; ko bi bil rahlega glasu svoje vesti le razmerno tako žalosten, kakor je vesel reklame, naj že prihaja